

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЯК ЗАСІБ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ПРОТЕСТАНТСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Максим Балаклицький

(Харків)

У статті аналізується питання наявності власної періодики в протестантизмі слов'янських країн, що виконує багато соціокультурологічних функцій: інформаційну, інтегративну, розважальну, пізнавальну, морально-естетичну та ін.

Ключові слова: протестантизм, громадськість, релігія, реабілітація, ідеологія, реклама, агітація.

В статье анализируется вопрос наличия собственной периодики в протестантизме славянских стран, который выполняет много социокультурологических функций: информационную, интегративную, развлекательную, познавательную, морально-эстетическую и др.

Ключевые слова: протестантизм, общественность, религия, реабилитация, идеология, реклама, агитация.

The problem of proper periodicals in Protestantism of Slavonic countries that perform many culturological functions: informational, integral, entertaining, cognitive, moral and aesthetic is analyzed in the article.

Key words: Protestantism, community, religion, rehabilitation, ideology, agitation, advertising.

Постановка проблеми. У протестантизмі в слов'янських країнах власна періодика конфесії має унікальний статус, виконуючи безліч функцій: інформаційну, місіонерську, виховну, інтегративну, розважальну тощо. У час набуття Україною незалежності у неї виникає нове завдання – налагодження зв'язків із громадськістю (англ. public relations, скор. PR).

Актуальність цієї роботи полягає в дослідженні цього аспекту вітчизняної протестантської преси.

Ступінь дослідженості теми. Згідно досліджень Р.Джуренка, К.Камишикова, В.Солодова [2, 3, 4, 5], релігійний піар – створення позитивного образу своєї конфесії (релігії) та нейтралізація негативних відгуків про неї. У постатеїстичну еру наближення державною владою окремої Церкви до статусу державної або реабілітація останнього означає визнання видатної ролі конфесії в «нерелігійних» аспектах її історії: добродійній діяльності, культурному розвитку, поширенні освіти, моральному, патріотичному вихованні, згуртуванні соціуму. На користь молодих релігійних груп грає притаманний їм елемент новизни, альтернативного способу життя, який має притягальну силу для молодого покоління. Відтак, кожну Церкву, незалежно від її офіційного статусу, змушено опікуватися уявленнями, яке створюють про неї інформаційні потоки, й активно впливати на формування й корекцію даного образу. Ці завдання й покликано розв'язувати зв'язки із громадськістю, де поважне місце належить конфесійній періодиці. Згадані розвідки *намічають* її місце в піар-діяльності РПЦ, РКЦ і нових релігійних рухів типу саєнтологів і «Церкви Об'єднання» Сан Мюн Муна.

Мета статті – проаналізувати роль церковної преси в побудові зв'язків із громадськістю протестантської конфесії.

Завдання розвідки – розглянути газету «Християнський погляд» як частину PR-стратегії Церкви Різдва Христового (далі ЦРХ).

Виклад основного матеріалу. Газету «Християнський погляд» (далі «ХП») створено 2002 року як інформаційний бюлетень Церкви Різдва

Христового (далі ЦРХ) в Каховці Херсонської області. Плюсами видання є не широкий, проте відносно сталий колектив, пасторська підтримка й участь, розуміння Церквою ваги медійної активності. Видання достатньо ілюстровано, обкладинка двоколірна. Газета складається з восьми сторінок формату А3. Обсяг – два друкованих аркуші. Наклад дві-чотири тисячі примірників. Матеріали переважно російськомовні, рекламні об'яви україномовні. Сталих назв рубрик дуже мало. Як правило, на верхньому колонтитулі проставляється тема, що об'єднує матеріали даної сторінки.

Усереднена структура номера «ХП» така: вітальне слово пастора, новини ЦРХ, аналітичний блок, події у світі. Стиль подачі новин самої Церкви характеризується бравурністю й оптимізмом, нагадуючи найкращі традиції комсомольських часів.

Місіонерську роботу становлять літні походи спеціальних молодіжних команд у ще не охоплені населені пункти для роздачі християнської літератури, візити відомих євангелістів, утворення дочірніх Церков. Тематика християнської освіти заторкає роботу Таврійської біблійної семінарії, відкритої на базі ЦРХ, семінари й конференції, часто під орудою приїжджих ораторів. Головні події молодіжного служіння – щорічне проведення літнього табору «Исход» і міжконфесійного брейн-рингу з поважним призовим фондом.

Найбільшу увагу приділено соціальному служінню громади, цілком орієнтованому на нужди знедолених дітей. Читаємо про надання допомоги дитячому футбольному клубу, таврійському товариству інвалідів «Вікторія», новокаховському туберкульозному диспансеру «Джерельце», шефство над таврійським інтернатом і довгобуд Центру соціальної опіки дитини «Орлятко», що часто ставав зоною напруги як усередині громади, так і поза нею. Церква проводить консультаційні курси для молодих батьків і бажаючих усиновити сиріт чи оформити над ними опіку, та конференції різного рангу для привернення уваги громадськості до стану цієї категорії населення.

Важливим ідеологічним завданням газети є богословське самовизначення Церкви. Це візія християнства в конфлікті ідеологій, яке зводиться до трьох завдань: корпоративного об'єднання, поглинання світського, поборення нехристиянського начал. Журналісти органу гаряче виступають за екуменічні контакти трьох гілок християнства: католицизму, православ'я та протестантизму. При цьому всіляко принижується важливість доктринальних відмінностей різних деномінацій.

Церковну місію автори часопису розуміють не тільки як пропаганду християнської альтернативи, а й активний спротив усім проявам протилежних ідеологій. Для досягнення останньої мети навесні 2004 року було створено Асоціацію християнських Церков Херсонської області. Часто газета розповідає про дії Церков-партнерів Асоціації. Більшість конфесій удостоєно позитивної довідки про їх історію та пріоритети служіння. Найбільше уваги привертає маріупольська «Церква добрих змін» на чолі з пастором Геннадієм Мохненком безпрецедентною активністю на ниві доброчинства. Колишній чемпіон Донецької області з вільної боротьби, Мохненко є засновником найбільшого в Україні реабілітаційного центру «Республіка «Пілігрим», через який за десять років його роботи пройшло більше 2,5 тисячі дітей (інформація на 2006 рік) [1]. «ХП» помістив листа вихованців реабцентру до Президента України з вимогою зупинити продаж опіуммісткого препарату трамадолу, недавній дозвіл на реалізацію якого, на думку Мохненка, легалізував бізнес української наркомафії.

Контакти громади зі світською владою визначаються тричастинною схемою: молитва й благословення урядовців, використання переваг свободи й демократії, тиск на владу з метою утвердження християнських цінностей.

Більшість проповідей Сергія Вознюка присвячено черговому церковному святу. Свята є інформаційним приводом як для медійного виступу, так і для більшості публічних акцій Церкви.

Віктор Манжул є найцікавішим і найпродуктивнішим автором «Християнського погляду». Він працює в жанрі популярної апологетики,

обстоюючи в своїх текстах переваги християнського способу життя у визначенні смислу існування, життєвих цінностей, підґрунтя людської гідності. У цих текстах фіксуємо типові есеїстичні прийоми: іронію, сарказм, гіперболізацію, узагальнення, парадокс.

Третім постійним дописувачем видання є декан Таврійської біблійної семінарії (Нова Каховка) Олександр Шульга. Газета у 15 (!) подач видрукувала його популярну розвідку «Історія Церкви на Україні». Автор порівнює поведінку персонажа до й після прийняття християнства, шукаючи свідчень того, чи відбулося навернення цієї людини, чи почала вона після увірування діяти згідно Божих заповідей. Після видруку книжки Шульга публікує серію портретних нарисів про відомих історичних діячів інших країн, що певний період життя сповідували християнську віру.

Передостанню сторінку зазвичай заповнено «довколацерковними» новинами в Україні й світі. Їх тематика й принципи відбору націлено на виконання ролі християнина в світі – охоплення людства проповіддю про Ісуса Христа. На підтримку віри самих місіонерів працює хроніка життя всесвітньої Церкви. Завданням таких матеріалів є демонстрація Божих дій у світі (Провидіння, зцілення, відповіді на молитву, навернення), наголос на тім, що віруючий має мільйони однодумців, хоч фізично може бути ізольований від спілкування з ними в силу різних причин. На долання комплексу меншевартості спрямовано розповіді про видатних християн сучасності, переваги релігійного способу життя. Поважне місце приділено проблемі релігійної свободи, стійкості християн серед гонінь, обстоюванню біблійних цінностей у несприятливому оточенні: секулярному, атеїстичному або антихристиянському суспільстві. Звернено увагу на нові можливості евангелізації – методи, технології й території. Основний корпус новин висвітлює церковну діяльність у суспільному аспекті.

Найважливіше завдання піару ЦРХ, реалізованого через часопис – долання стереотипу секти через свою відкритість, широту контактів, соціальну активність, увагу до політичної ситуації, молитви за *все*

суспільство. Журналісти прагнуть показати свою занепокоєність бездуховністю й соціальними проблемами українського соціуму. Богослов'я подається спрощено; фактично, в бюлетені знаходимо проповідь тільки одної доктрини – хрещення Святим Духом, до того ж асоційованої з надприродними переживаннями й можливостями. Акцент зроблено на єдності принципів положень християнської віри з традиційними Церквами (авторитет більшості), емоційній пропаганді, потоптанні слабших конкурентів (атеїстів і аріан). Зустрічаємо тут і гуманістичні акценти: заклики до єдності Церков без аналізу причин самих розколів, позитивне ставлення до всіх людей доброї волі; ненав'язливий прозелітизм (спасіння можливе в будь-якій Церкві, всі християни – брати). Конфлікти переважно замовчувано.

Практично ніде не акцентовано на відмінностях ЦРХ від православ'я. Надано максимальний розголос членству, а далі головуванню священника УПЦ КП в Асоціації християнських Церков Херсонської області, взаємне відвідування богослужінь членами ЦРХ й УПЦ КП, представленість ЦРХ у міжконфесійній телепрограмі. Замість слів «протестант» і «п'ятидесятник» зазвичай ужито «християнин», «християнський» (сполучення з авторитетною більшістю – християнським загалом, з яким, імовірно, ідентифікує себе й «православний» читач).

З одного боку, йде формування образу пастора як «корпоративного героя», хоч і не перетворюється на культ особи: при наявності його звернення на передовиці кожного номера портрет Вознюка за п'ять років виходу бюлетеня опубліковано двічі й тільки на внутрішніх сторінках. З іншого боку, журналісти прагнуть графічно виділяти ім'я пастора й назву Церкви при згадці в тексті; можна сказати, що ці елементи корпоративної ідентифікації перебувають у певному зв'язку.

Політична агітація, хоч і є винятком у данім часописі, також є способом залучення симпатій перекonanого електорату окремої політичної сили на свій

бік. Стрічаємо в газеті й використання лідерів опінії. Це міська влада, а також відомі християни минулих часів і сьогодення.

Робляться спроби ведення моніторингу ЗМІ про ЦРХ.

Висновки. Оцінюючи інформаційний бюлетень «Християнський погляд» як засіб зв'язків із громадськістю Церкви Різдва Христового, слід зазначити, що газета створює досить позитивний образ своєї конфесії. Це враження виникає від оптимістичного настрою публікацій, доброго гумору в них, «рекламності» багатьох матеріалів, особливо тих, що стосуються добродійства, прозорості, відкритості й активності церковної спільноти. Фіксуємо легкий стиль статей, динамічну подачу матеріалу, масу ілюстрацій. Важливим позитивом є постійне, починаючи з її назви, асоціювання Церкви зі святом, а значить, із радістю, відпочинком, спілкуванням. Газету орієнтовано на нецерковну людину, яка цікавиться релігійними питаннями, ревізує свою «радянську» освіту, бажає успіху та гармонії в житті, прагне здорового відпочинку.

«Християнський погляд» є найважливішим інструментом зовнішньої комунікації Церкви Різдва Христового, спрямованої на знайомство читачів із конфесією, залучення до її діяльності та влиття до церковних лав. Часопис зв'язує воедино аспекти діяльності ЦРХ, оприлюднює церковні документи й рекламу соціальних акцій. Журналісти органу насаджують християнські цінності, здійснюють просвітницьку й апологетичну діяльність.

Література

1. Детская наркомания: один в поле не воин (Електронний ресурс): Християнський мегапортал «In Victory». – Режим доступу: <http://news.invictory.org/issue12504.html>
2. Джуренко Р. Паблік рилейшнз Католической церкви в исторической перспективе (Електронний ресурс): Международный пресс-клуб. – Режим доступу: http://pr-club.com/PR_Lib/churchPR.doc
3. Камышников К. Связи с общественностью Русской Православной

Церкви // (Электронный ресурс): Международный пресс-клуб. – Режим доступа: http://pr-club.com/PR_Lib/PROrthodox.doc

4. Солодов В. PR-деятельность Римской католической церкви: пример Франции (Электронный ресурс): Международный пресс-клуб. – Режим доступа: http://pr-club.com/PR_Lib/solodov.doc
5. PR сект и современный антисектантский PR (Электронный ресурс): Международный пресс-клуб. – Режим доступа: http://pr-club.com/PR_Lib/PRsect.doc